

Jeg Hører Stemmer

Sort/Hvid

Af Kathrine Winkelhorn

Prolog

Det er første gang, jeg skal finde frem til Sort/Hvids midlertidige scene i Den Hvide Kødby, efter det gamle teater i Skindergade i indre by brændte. Jeg kommer gående fra Hovedbanegården og forsøger at skrå ind gennem Den Brune Kødby. Det kan man ikke længere. I buldrende mørke lykkes det at komme ned i bunden af Staldgade, lige før vejen løber ud i Ingerslev Boulevard. Her har S/H til huse i den Hvide Kødby i et nedlagt fryse- og slagte hus. Man går ind ad en undseelig dør og gennem en lang gang med hvide fliser og når frem til det midlertidige teaterum. Her er et stort, sort firkantet telt sat op i det højloftede rum med plads til omkring 100 mennesker. Vi går lige ind i salen og sætter os. På scenegulvet ligger et stort persisk tæppe. På bagvæggen er der opsat stetoskop lys. Den lille scene udstråler mest af alt et drengerøvs studie.

På scenen

Da vi sætter os på stolerækkerne sidder mixmasteren, Turkman Souljah til højre sammen med scratchere, et par mindre elektriske klaverer og nogle pc'er. Lyset går ned og Turkman går i gang, for fuld musikalsk udblæsning. Et par minutter senere træder rapperen, komponisten, skuespilleren og dramatikeren, Zaki Youssef ind og præsenterer sig: "Jeg hedder Zaki. Altså Zaki med stemt Z. Der er ingen danskere som kan sige Zaki med stemt Z". Med det samme fanger han publikum. Multikunstneren Zaki Youssef udfordrer, hvad det vil sige at være et "blandingsprodukt" i en verden, hvor en retorik om 'dem' og 'os' ofte præger den offentlige debat.

I et mix af monologer, stand up og melodiske statements, stærkt akkompagneret af Turkman Souljah er *Jeg hører stemmer* en fortælling om at

være splittet og om at vælge side. Zaki er vokset op i en betonby i Danmark med en fraværende ægyptisk far og en dansk mor.

Forestillingens titel refererer til de forskellige stemmer, som drengen Zaki bliver mødt med i opvæksten. Hvad er det, der afgør, hvem vi er, og hvad vi mener? Det er forestillingens hovedkonflikt. Splittet mellem nationale og kulturelle tilhørsforhold bliver Zaki kaldt andengenerationsindvandrer, nydansker og af nogen "en sortsmudske". Det er stemmerne, der kalder ham det.

Med vid, timing, rytme og præcision går Zaki ind og ud af forskellige roller og stemmer: den velmenende lærer, skolepsykologen, politiet, diverse myndigheder, bandekammerater og radikaliserede muslimer. Til perfektion mestrer Zaki alle former for danske dialekter fra perkerdansk, fynsk, jysk, københavnsk og over til Dronningens dansk. Zaki kan noget med sin stemme, så den går lige i blodet. Han modulerer ordene, som var det musik. Hvordan er det at være en brun dansker? Hvad er på spil her? Forestillingen kredser om hans opvækst, om at gå i skole og om trangen til at blive set, hørt og anerkendt. Det giver problemer og en række besøg hos den velmenende skolepsykolog. I første klasse spørger skolepsykologen den 7 årige dreng: "Hvor kommer du fra"? Hvad mener du?", svarer Zaki. Det spørgsmål er besynderligt at stille til et barn og det er samtidig afslørende. For det, der egentlig spørges om er, hvem er du et produkt af, og hvad er du rundet af? Herved blotlægges en form for skjult racisme. Det virker stærkt på os, som ser på.

Meget af sin skoletid tilbringer Zaki uden for døren og under diverse myndigheders opsyn. Men Zaki er en overlever. En fighter, der under

ingen omstændigheder har tænkt sig at påtage sig offerrollen. Snarere udnytter han de velmenende myndigheders vilje til at få ham til at blive ”en rigtigt dansker” gennem at rage til sig af attraktive kommunale tilbud som ekstra lommepenge. Her udstilles samfundets magtesløshed og afmagt. Og pludselig ændrer forestillingen sig, da Zaki råber ud til publikum:

*Er du med os eller i mod os? Hvad griner
I af? Perker på slap line, det kan I li.*

Publikum bliver med et konfronteret med *den anden*. Forestillingen skifter karakter fra det Zaki specifikke til det generelle og søger at ridse et billede op af vor tid anno 2015. Her mister Christian Lollike lidt af sit ellers gode greb om forestillingen. Noget af kraften fordamper, og de forskellige episoder bliver mere til spredt fægning, eksempelvis når terrorangrebet på Krudttønden og synagogen bliver gjort til Zakis dilemma: ”Jeg ligner ham, der pløkkede, jeg ligner også ham, der blev pløkket”.

Epilog

Jeg var i teatret dagen efter terrorangrebet i Paris, hvilket betød, at forestillingen blev yderligere aktualiseret. *Jeg hører stemmer* gør indtryk. Indtryk fordi forestillingen etablerer en indre dialog hos sit publikum. Vi spørger os selv, hvordan det er at vokse op som brun dansker? Hvor hopper kæden af? Religion, familie, venner og uddannelse har fyldt Zakis danske opvækst som noget godt og vigtigt. Men Zaki bliver samtidig konstant mødt af ytringer pakket godt ind i politisk korrekthed, og spørgsmålene vælter frem: Hvor tæt er jeg på at blive radikal, idealist eller syrienkriger? Hvor går grænsen? Hvor og hvordan opstår transformationen? Kunne jeg være blevet en anden? Det gives der ingen svar på, men forestillingen spejler samfundets dilemma med at håndtere *den anden* – den vi ikke kender. Det gør den godt. Takket være en fremragende præstation af såvel Zaki og musikeren og komponisten, Turkman Souljah og godt sat sammen af Christian Lollike.

I bogen ”En rodet verden” (min oversættelse) søger den libanesisk fødte, franske forfatter og journalist, *Amin Maalouf* - en af de dedikerede mæglere mellem Øst og Vest - at sætte ord på, hvad der er på spil. Hans hovedtese er, at rollefordelingen mellem Øst og Vest har været den samme i alt for mange år. I århundreder har Vesten været på den sejrende side, mens den arabiske verden har lidt nederlag på nederlag. Og her har vi måske eet af svarene på Zaki's kamp for anerkendelse. De fleste indvandrere, der flytter til Vesten bliver identificeret på grundlag af deres oprindelse og dermed sat i bås. Vi i Vesten er mindre og mindre i stand til at forstå, at identiteter er dynamiske og foranderlige begreber. Der hersker en verdensomspændende tendens, hævder Amin Maalouf, der betragter kulturelle forskelle som - næsten uoverstigelige grænser eller barrierer. Det er disse barrierer, Zaki Youssef og musikeren og komponisten, Turkman Souljah sprænger. Men hvad med alle de andre? Det er det spørgsmål, man sidder tilbage med som publikum. En vigtig forestilling.

Tekst, performance og komposition, Zaki Youssef.

Musik og komposition: Turkman Souljah.

Instruktion: Christian Lollike.

Instruktørassistent: Sigrid Johannessen.

Tekstdramaturg: Jesper Bergmann.

Konsulenter: Jonatan Spang, Parminder Singh.

Sort/Hvid, Staldgade 38, i Kødbyen.

Forestillingen er produceret i samarbejde med Det Kongelige Teater.

Litteratur

Maalouf Amin, *Disordered World*, Bloomsbury Publishing House, New York, 2012.

Kathrine Winkelhorn

Underviser på Malmö Högskola i Arkitektur, Visualisering og Kommunikation.
